

V. 20. PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět **pracovní vyučování** vychází ze vzdělávacího oboru **člověk a svět práce**.

Pracovní vyučování zahrnuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v soukromém životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou.

▣ **OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU**

Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací obsah pracovního vyučování je na **1. stupni** rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. **Práce s drobným materiálem**
2. **Konstrukční činnosti**
3. **Pěstitelské práce**
4. **Příprava pokrmů**

Všechny tyto tematické okruhy jsou povinné.

Na **2. stupni** je vzdělávací obsah pracovního vyučování rozdělen do osmi tematických celků:

1. **Práce s technickými materiály**
2. **Design a konstruování**
3. **Pěstitelské práce a chovatelství**
4. **Provoz a údržba domácnosti**
5. **Příprava pokrmů**
6. **Práce s laboratorní technikou**
7. **Využití digitálních technologií**
8. **Svět práce**

Tematický okruh **Svět práce** je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je zařazen do nejvyšších ročníků **2. stupně**.

Ostatní tematické okruhy tvoří nabídku, z níž si školy vybírají minimálně jeden další okruh s ohledem na podmínky a pedagogické záměry školy. Vybrané okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, p.o. si do výuky pracovního vyučování **zvolila tematické okruhy Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů a Provoz a údržba domácnosti.** Pro výuku těchto oborů má škola velmi dobré podmínky.

Všechny tři tematické okruhy jsou společné pro dívky i chlapce. Liší se ale podíl vyučovacích hodin věnovaný jednotlivým tematickým okruhům. Dívky se budou více věnovat **Přípravě pokrmů a Provozu a údržbě domácnosti**; chlapci věnují více hodin výuky **Pracím s technickými materiály**:

Do výuky bylo zařazeno také učivo tematického okruhu **Pěstitelské práce a chovatelství jako nepovinné učivo**. Při údržbě a provozu školní zahrady je nutná pomoc starších žáků. Vyučující si z nabídky učiva tohoto tematického okruhu vybírá učivo podle aktuálních potřeb školy a složení žáků ve třídě.

Ostatní tematické okruhy jsou alespoň částečně realizovány v jiných vyučovacích předmětech:

- **Design a konstruování** ve vyučovacím předmětu **výtvarná výchova**
- **Pěstitelské práce a chovatelství** jako **nepovinná část pracovního vyučování** a ve vyučovacím předmětu **přírodopis**
- **Práce s laboratorní technikou** ve vyučovacím předmětu **chemie**
- **Využití digitálních technologií** ve vyučovacím předmětu **informatika**

Obsah a cíle pracovního vyučování:

- rozvoj pozitivního vztahu k práci a odpovědnosti za kvalitu výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností
- používání vhodných pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- vhodná organizace a plánování pracovních činností
- rozvoj vytrvalosti, tvořivosti, schopnosti překonávat překážky při pracovních výkonech
- orientace v různých oborech fyzické a duševní práce
- vytvoření informační základny pro zodpovědnou volbu povolání
- chápání pracovních činností jako příležitosti k seberealizaci
- rozvoj podnikatelského myšlení

Pracovní vyučování plní také *funkci rehabilitační*, protože zmírňuje motorické poruchy, zdokonaluje kognitivní funkce a stimuluje řeč i myšlení.

Vyučovací předmět **pracovní vyučování** se vyučuje v 1. až 9. ročníku s hodinovými dotacemi podle školního učebního plánu:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Počet hodin	1+1	1+1	1	1	1	1+1	1+1	1+1	0+3
Z toho DČD*	1	1	0	0	0	1	1	1	3

*DČD = disponibilní časová dotace

Vzhledem k tomu, jaký význam má rozvoj manuálních dovedností pro budoucí pracovní uplatnění našich absolventů, stává se **pracovní vyučování** jedním ze stěžejních vyučovacích předmětů učebního plánu.

Vyučovací předmět **pracovní vyučování** byl posílen na 1. stupni o 2 hodiny z disponibilní časové dotace; na 2. stupni o 6 hodin z disponibilní časové dotace. Nejvíce hodin z disponibilní časové dotace je pracovnímu vyučování věnováno v 9. ročníku, kdy probíhá předprofesní příprava chlapců ve spolupráci se Střední průmyslovou školou Emila Kolbena v Rakovníku.

Z kapitoly „Zařazení průřezových témat“ je zřejmé, v kterém ročníku a jakou formou se v předmětu **pracovní vyučování** realizují jednotlivá **průřezová témata**.

Škola má pro **výuku pracovního vyučování** velmi dobré podmínky. Výuka probíhá ve školní řemeslné dílně, keramické dílně, šicí dílně, cvičném bytu s kuchyní a školní zahradě s arboretem. Část vyučovacích hodin může být realizována v kmenových třídách a učebně výpočetní techniky.

Výuka pracovního vyučování se na 2. stupni dělí do dvou skupin podle pohlaví. Ve 4. a 5. ročníku se výuka dělí podle složení žáků ve třídách a podle možností školy.

■ VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PŘEDMĚTU

◦ Kompetence k učení

- podporujeme samostatnost a tvořivost - na základě poznání vlastností materiálů, různých možností jejich zpracování a funkcí pracovních nástrojů si žáci sami mohou volit vhodný materiál, nástroje a pracovní postupy k realizaci pracovního záměru
- ve výuce se zaměřujeme prioritně na aktivní dovednosti
- učíme žáky aplikovat osvojené znalosti a dovednosti při obdobných činnostech
- učíme žáky pracovat s různými zdroji informací a vybírat z textů základní informace
- učíme žáky chápat běžně používané odborné termíny a symboly z různých oborů lidské činnosti
- učíme žáky plánovat a organizovat vlastní práci (stanovit si vlastní časový plán, organizovat své pracovní místo i prostředí tak, aby proces učení neovlivňovaly nežádoucí rušivé podněty)
- vedeme žáky k hodnocení vlastních pokroků a rozpoznávání problémů, které mu brání v učení

- vedeme žáky k poznání vztahu mezi úrovní vlastních znalostí, dovedností a postoji a možnostmi profesního uplatnění
- snažíme se poskytnout žákům pocit úspěchu tím, že vědomě navozujeme situace, ve kterých může být úspěšný
- při hodnocení používáme převážně prvky pozitivní motivace, oceňujeme snahu a individ. pokrok
- snažíme se o klidnou a tvůrčí atmosféru v hodinách pracovního vyučování

◦ **Kompetence k řešení problémů**

- učíme žáky nebát se problémů, vnímat problémy ne jako hrozbu, ale jako výzvu
- učíme žáky hledat příčiny problémů a možnosti jejich řešení
- učíme žáky vyhledávat z různých zdrojů informace potřebné k řešení problémů
- na modelových příkladech učíme žáky užívat odpovídající algoritmy řešení problémů
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů
- učíme žáky vhodnou formou požádat o pomoc při řešení problémů
- učíme žáky přijímat důsledky svých rozhodnutí; nabízíme možná řešení, ale odpovědnost za vyřešení problémů necháváme na žácích
- učíme žáky předcházet problémům vhodnou organizací a plánováním činností
- učíme žáky řešit problémy a překonávat obtíže během realizace pracovního záměru; trénujeme pracovní výdrž
- učíme žáky spolupráci při řešení problémů - vyslechnout názory druhých, rozumnými argumenty obhajovat své názory a hledat řešení přijatelné pro všechny členy týmu
- podporujeme tvořivost a netradiční řešení úkolů, rozvíjíme fantazii žáků
- učíme žáky využívat pracovní činnosti k vlastní relaxaci a jako vhodnou náplň volného času

◦ **Kompetence komunikativní**

- rozvíjíme slovní zásobu žáků; učíme je rozumět odborným termínům, domluveným symbolům a jednoduchým schémata z různých oblastí pracovních činností a aktivně je používat
- učíme žáky přiměřeně reagovat na slovní pokyny
- rozvíjíme schopnost jasně a stručně se vyjadřovat (popsat pracovní postup, funkci pracovních nástrojů a vlastnosti materiálů)
- učíme žáky respektovat základní komunikační pravidla rozhovoru (střídání role posluchače a mluvčího jako základ účinné komunikace)
- učíme žáky pravidlům komunikace při týmové spolupráci, vyslechnout a respektovat názor druhého, obhajovat svůj názor pomocí rozumných argumentů
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky různých věkových kategorií
- nacvičujeme komunikaci v krizových situacích

◦ **Kompetence sociální a personální**

- umožňujeme žákům poznat své vlastnosti, schopnosti, zájmy a cíle
- vedeme žáky k sebeovládání a seberegulaci
- učíme žáky navozovat a udržovat přátelské vztahy na základě respektu, tolerance a empatie
- učíme žáky rozpoznat, kdy někdo jiný potřebuje jejich pomoc a umět ji poskytnout
- vedeme žáky k pocitu radosti z poskytnuté pomoci
- učíme žáky vhodnou formou ocenit poskytnutou pomoc
- učíme žáky respektovat pravidla práce v týmu, rozvíjíme schopnosti žáků zastávat v týmu různé role
- učíme žáky ocenit přínos každého jedince pro práci skupiny dle jeho individuálních možností
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci navzájem potřebují
- vedeme žáky k pochopení nutnosti stanovení pravidel a jejich respektování (dodržování pravidel bezpečnosti práce s různými pracovními nástroji a materiály)

◦ **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k aktivní ochraně zdraví a životního prostředí
- učíme žáky využívat pracovní činnosti k vlastní relaxaci a jako vhodnou náplň volného času
- učíme žáky tolerovat rozdílný vkus spolužáků i dospělých

- učíme žáky hodnotit práce spolužáků citlivou a kultivovanou formou a s respektem k jejich rozdílným pracovním schopnostem
- netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci
- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených školním řádem, v řádem práce v odborných učebnách, umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel
- učíme žáky správně reagovat v krizových a život ohrožujících situacích podle pokynů kompetentních osob, umět přivolat pomoc a poskytnout podle svých možností první pomoc

◦ **Kompetence pracovní**

- rozvíjíme hrubou i jemnou motoriku žáků, nacvičujeme základní manuální dovednosti potřebné pro zpracování různých materiálů
- učíme žáky určovat a prakticky ověřovat vlastnosti různých materiálů a funkce pracovních nástrojů
- učíme žáky zpracovávat daný materiál více možnými způsoby
- učíme žáky volit pro realizaci pracovního záměru správné pomůcky, materiály a pracovní postupy
- učíme žáky pracovat podle vlastní fantazie, ústních i psaných pokynů, předlohy, náčrtu a jednoduché technické dokumentace
- trénujeme pracovní výdrž a koncentraci na pracovní výkon
- vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu odvedené práce podle individuálních možností
- učíme žáky reálně posoudit výsledek své práce, hledat příčiny nedostatků a možnosti jejich řešení
- seznamujeme žáky s náplní různých profesí a možnostmi jejich uplatnění na pracovním trhu
- vedeme žáky k poznání osobních vlastností, schopností, zájmů a cílů, a tak je připravujeme na volbu profesní orientace
- učíme žáky využívat poradenských služeb pro výběr dalšího vzdělávání (výchovného poradce, pedagogicko-psychologické poradny, informačního poradenského střediska pro volbu povolání při úřadu práce)
- nacvičujeme se žáky vyplňování přihlášky ke studiu, psaní životopisu a žádosti o zaměstnání
- učíme žáky vyhledávat informace a orientovat se v nabídce pracovních příležitostí v regionu
- seznamujeme žáky s nejdůležitějšími paragrafy Zákoníku práce, s právy a povinnostmi zaměstnance a zaměstnavatele vyplývajícími z pracovního poměru a s právy a povinnostmi nezaměstnaného
- vedeme žáky k respektování všech pravidel bezpečnosti a hygieny práce a ochrany životního prostředí
- vedeme žáky k úctě ke každé poctivé práci
- každou dobře odvedenou práci pochválíme; prací nikdy netrestáme

◦ **Kompetence digitální**

1. stupeň

- seznamujeme žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporujeme žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

2. stupeň

- pomáháme žákům utvářet profesní orientace a vedeme je k používání digitálních technologií a digitálních vzdělávacích zdrojů při volbě budoucího povolání a profesní přípravy
- vedeme žáky k využití digitálních technologií při plánování jejich vzdělávací dráhy (na základě volby budoucího povolání)
- motivujeme žáky k tomu, aby využívali digitální technologie k evidování vlastního pokroku a k aktivní práci s osobním kariérovým portfoliem
- zařazujeme do výuky aktivity, které motivují žáky k užívání digitálních technologií tvůrčím a inovativním způsobem, k nalézání, porovnávání a vyhodnocování různých variant řešení a k prezentování a sdílení záměrů, postupů a výsledků samostatné i skupinové práce
- motivujeme žáky ke komunikaci v týmu při společných úkolech prostřednictvím různých digitálních technologií, k využívání online konferencí a sdíleného virtuálního pracovního prostoru

- vedeme žáky k záměrnému a promyšlenému využívání vhodných digitálních technologií k samostatné práci i práci v týmech při pracovních činnostech, laboratorních pracích a projektech, motivujeme je k využívání a tvorbě videonávodů
- vedeme žáky k vědomému utváření digitální identity vzhledem k budoucímu uplatnění na trhu práce, učíme je vnímat, že každou svou akci v digitálním prostředí zanechávají stopu

■ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY (OVO) VZDĚLÁVACÍHO OBORU ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

1. stupeň

1. PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období (1. - 3. ročník)

žák

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo:

vlastnosti materiálu a jeho užití – práce s přírodninami, modelovací hmotou, keramickou hlínou, různými druhy papíru, textilem, drátem, plasty, folií apod.; využívání recyklace odpadních materiálů

pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití

jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - práce podle pokynů a předlohy, organizace pracovního místa, hygiena a bezpečnost práce, základy první pomoci

lidové zvyky, tradice a řemesla - užití jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů, zhotovení vánočních a velikonočních dekorací tradičními technikami, informace o lidových řemeslech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 1. období (1. - 3. ročník)

žák

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

Učivo:

vlastnosti materiálu a jeho užití - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát apod.

pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití

jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - práce podle pokynů a předlohy, organizace pracovního místa, hygiena a bezpečnost práce, základy první pomoci

lidové zvyky, tradice a řemesla - užití jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů, zhotovení vánočních a velikonočních dekorací tradičními technikami, informace o lidových řemeslech

2. PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

Očekávané výstupy – 1. období (1. - 3. ročník)

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Učivo:

stavebnice - práce plošnými, prostorovými a konstrukčními stavebnicemi z různých materiálů, montáž a demontáž jednoduchých modelů

práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem

montáž a demontáž jednoduchých předmětů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 1. období (1. - 3. ročník)

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném poranění

- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

Učivo:

stavebnice - práce plošnými, prostorovými a konstrukčními stavebnicemi z různých materiálů, montáž a demontáž jednoduchých modelů

práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem

montáž a demontáž jednoduchých předmětů

3. PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období (1. - 3. ročník)

žák

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo:

základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstitelská pozorování, základní podmínky života rostlin a jejich variabilita (voda, vzduch, živiny, slunce)

pěstování rostlin - půda a její zpracování, osivo a sadba, výživa rostlin, péče o pokojové rostliny a pěstování rostlin na zahradě (zelenina a okrasné rostliny), respektování individuálních nároků rostlin

hygiena a bezpečnost práce na zahradě - základy první pomoci, nebezpečné a jedovaté rostliny a zásady práce s těmito rostlinami

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 1. období (1. - 3. ročník)

žák

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popisuje jeho výsledky

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin

ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

Učivo:

základní podmínky života rostlin - pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích, pěstitelská pozorování, základní podmínky života rostlin a jejich variabilita (voda, vzduch, živiny, slunce)

pěstování rostlin - půda a její zpracování, osivo a sadba, výživa rostlin, péče o pokojové rostliny a pěstování rostlin na zahradě (zelenina a okrasné rostliny), respektování individuálních nároků rostlin

hygiena a bezpečnost práce na zahradě - základy první pomoci, nebezpečné a jedovaté rostliny a zásady práce s těmito rostlinami

4. PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období (1. - 3. ročník)

žák

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně

ČSP-3-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-3-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

ČSP-3-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Učivo:

základní vybavení kuchyně

potraviny - výběr potravin podle pravidel racionálního stravování, nákup potravin, skladování potravin

příprava jednoduchého pokrmu - práce podle jednoduchého návodu, práce s kuchařskou knihou

stolování - jednoduchá úprava stolu, pravidla slušného chování u stolu

bezpečnost a hygiena práce v kuchyni - pravidla práce ve cvičné kuchyni, bezpečnost práce s kuchyňskými elektrospotřebiči, první pomoc při drobném poranění v kuchyni

technika v kuchyni - historie a význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 1. období (1. - 3. ročník)

žák

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni

- uplatňuje zásady správné výživy

Učivo:

základní vybavení kuchyně - pojmenování a využití

potraviny - výběr potravin podle pravidel racionálního stravování, nákup potravin, skladování potravin

příprava jednoduchého pokrmu - práce podle jednoduchého návodu, práce s kuchařskou knihou

stolování - jednoduchá úprava stolu, pravidla slušného chování u stolu

bezpečnost a hygiena práce v kuchyni - pravidla práce ve cvičné kuchyni, bezpečnost práce s kuchyňskými elektrospotřebiči, první pomoc při drobném poranění v kuchyni

2. stupeň

5. PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost

ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo:

technické materiály

- vlastnosti materiálů a jejich využití v praxi

- technické materiály kovové a nekovové (dřevo, plast, textilie, kůže, papír, keramika, sklo)

pracovní pomůcky - nářadí a nástroje pro ruční opracování dřeva, kovů a plastů, vybavení školní dílny

jednoduché pracovní operace a postupy

technologické postupy - práce podle technického náčrtu, výkresu, technické informace a návodu,

úloha techniky v životě člověka - význam techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, zneužití techniky

řemesla a tradice - řemesla zabývající se zpracováním technických materiálů, lidová řemesla

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost

ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytnout první pomoc při úrazu

- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

Učivo:

materiály - vlastnosti materiálů a jejich využití v praxi (dřevo, kov, plasty)

pracovní pomůcky - nářadí a nástroje pro ruční opracování dřeva, kovů a plastů, vybavení školní dílny

jednoduché pracovní operace a postupy, bezpečnost a organizace práce technologické postupy -

práce podle technického náčrtu, výkresu a návodu, dodržování pracovního postupu

úloha techniky v životě člověka - význam techniky, technika a životní prostředí

řemesla a tradice - řemesla zabývající se zpracováním technických materiálů, lidová řemesla

6. PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
- ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
- ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

Učivo:

finance, provoz a údržba domácnosti

- rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk
- údržba oděvů a textilií
- úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí
- odpad a jeho ekologická likvidace
- spotřebiče v domácnosti

elektrotechnika v domácnosti - elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy

žák

- ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku
- ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných spotřebičů
- ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu; používat vhodné prostředky při práci v domácnosti
- ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

Učivo:

finance a provoz domácnosti - rozpočet domácnosti (příjmy a výdaje), hotovostní a bezhotovostní platební styk; možnosti úspor vody a energií

drobná údržba v domácnosti - údržba a úklid, údržba oděvů a textilií, prostředky a postupy při údržbě a úklidu, bezpečnost práce s čistícími a pracími prostředky, ochrana vody a ovzduší před chemickým znečištěním, pravidla práce ve cvičném bytě

elektrické spotřebiče - funkce a požití domácích elektrospotřebičů, údržba, bezpečnost práce s domácími elektrospotřebiči, první pomoc při zasažení elektrickým proudem

7. PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Učivo:

kuchyně - základní vybavení, hygiena a bezpečnost práce v kuchyni, pravidla práce ve cvičné kuchyni

potraviny - výběr, nákup, bezpečné skladování potravin, způsoby konzervace, skupiny potravin, sestavování jídelníčku podle zásad zdravé výživy

příprava pokrmů - příprava pokrmů studené kuchyně, základní způsoby tepelné úpravy potravin, dodržování postupů při přípravě pokrmů a nápojů, práce s kuchařskou knihou

úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Učivo:

kuchyně - základní vybavení, hygiena a bezpečnost práce v kuchyni, pravidla práce ve cvičné kuchyni

potraviny - bezpečné skladování potravin, způsoby konzervace, sestavování jídelníčku podle zásad zdravé výživy

příprava pokrmů - příprava pokrmů studené kuchyně, základní způsoby tepelné úpravy potravin, dodržování postupů při přípravě pokrmů a nápojů, práce s kuchařskou knihou, zásady zdravé výživy

úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině

8. SVĚT PRÁCE (8. a 9. ročník)

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí

ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy

ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Učivo:

trh práce

- povolání lidí
- pracovní prostředí (druhy pracovišť, pracovních prostředků a pracovních objektů)
- charakter a druhy pracovních činností
- kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky na zaměstnance v pracovních oborech
- rovnost příležitostí na trhu práce

volba profesní orientace

- sebepoznávání
(osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení)
- vlivy na volbu profesní orientace
- informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb

možnosti vzdělávání

- náplň učebních a studijních oborů
- přijímací řízení
- vyhledávání informací o dalším vzdělávání z různých zdrojů, poradenské služby

zaměstnání

- pracovní příležitosti v obci (regionu); způsoby hledání zaměstnání
- psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele
- práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele
- problematika nezaměstnanosti
- činnost úřadů práce

podnikání - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy

žák

- ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
- ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života
- ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
- byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
  - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Učivo:

trh práce - povolání lidí, pracovní prostředí, charakter a druhy pracovních činností; kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky na zaměstnance v jednotlivých pracovních oborech

volba profesní orientace - informační základna pro volbu povolání, vlivy na volbu profesní orientace (osobní zájmy a cíle; tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti); práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb; práce výchovného poradce školy

možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů; vyhledávání informací o dalším vzdělávání z různých zdrojů

zaměstnání - způsoby hledání zaměstnání; příprava na pohovor u zaměstnavatele; problémy nezaměstnanosti; úřady práce, Zákoník práce, práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru; práva a povinnosti nezaměstnaného